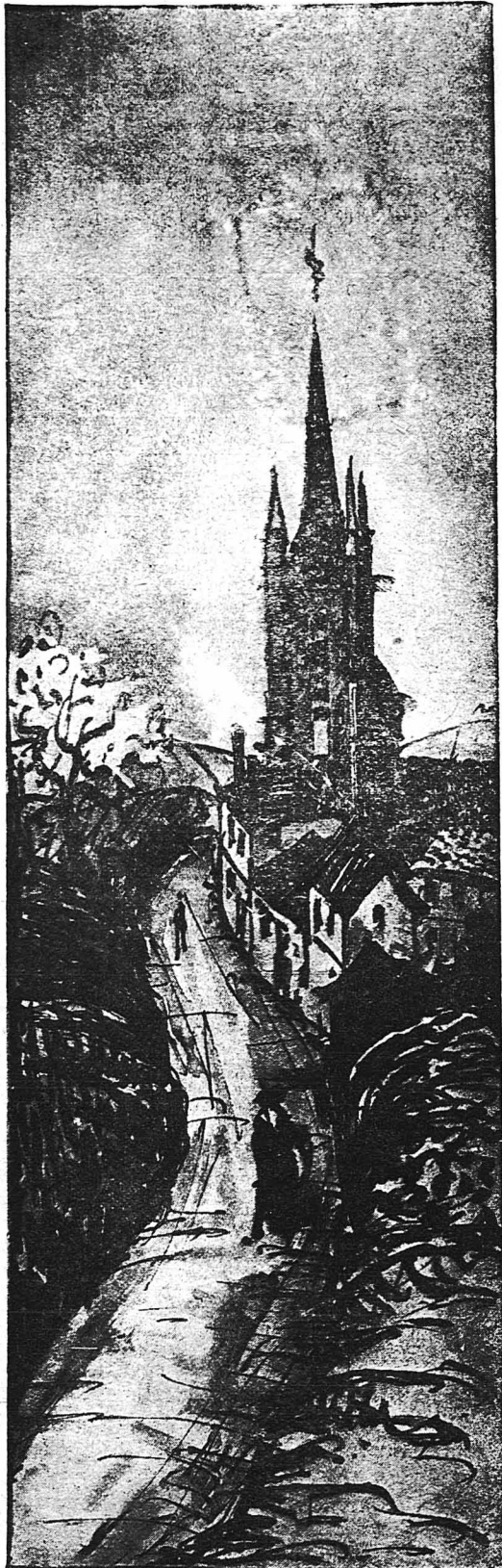

ΠΟΛΕΜΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

TOY ALPHONSE DAUDET

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΠΡΟΔΟΤΗΣ

Τ' όνομά του εΐταν Στέν, μικρός Στέν.

Εΐταν ένα παιδί του Παρισιού χλωμό και καχεχτικό, πού μπορούσε νάνε δέκα χρόνων, μπορούσε όμως νάναίκαί δεκατεντε' μ' αυτές τις μουσικές μπροσούεται κανείς. Ή μητέρα του εΐχε π'θά'ει' ο πατέρας του, παλιός ναύτης, εΐτανε τώρα φύλακας σ' ένα κήπο στη συνοικία του Γάμπλ. Οι παραμάνας, οι υπηρέτριες, οι γριες κυρίες, οι φτωχές μητέρες, όλο τ' όνομαϊκό Παρίσι εΐξεσε τον πατέρα και τόν ελάτρευε. Εΐξεσαν όλοι ότι κάτω άπ'τό άγριο μουστάκι του μπάμπια Στέν, τόν τρόμο των ασύλλων και των άλητών, κροβότανε ένα γλυκό και τρυφερό χαμόγελο, ένα χαμόγελο σχεδόν μητρικό, κ' ότι για νά δει κανείς αυτό τ' χαμόγελο, εΐτανε μονάχα νά τόν ρωτήσει ;

— Τί κάνει ο γιός σου ;...

Άγαπούσε τόσο τ' παιδί του ο μπάμπια Στέν ! Εΐταν τόσο ευτυχής τ' βράδι όταν, μετά τ' σχολείο, ο γιός του έρχόταν και τόν έπαιρνε για νά κάνουν μαζί τ' γύρο των δειγροστοιχιών, σταματώντας σέ κάθε μπάγκο για νά χαιρετήσουν τούς γνωρίμους των και ν' άπαντήσουν στά καλά τους λόγια.

Μά άξιφανα ήρθε ο πόλεμος κ' όλα άλλαξαν. Οι Γερμανοί πολιορκήσαν τ' Παρίσι. 'Ο κήπος του μπάμπια Στέν κλείστηκε, βλάνε μέσα πετρέλαια κ' ο φτωχός αυτός άνθρωπος ύπυχροσμεμένος νάχε σ' αυτά τ' νού του, περνούσε εκεί τις ήμέρες του, μόνος, χωρίς νά καννίζει, μόν' έχοντας κοντά του τ' παιδί του, παρ'ι πολύ άγάτ' το βραδι στο σπίτι. Μά θάπρεπε νά δει κανείς τ' μουστάκι του όταν μιλούσε για τούς Πρώτους... "Όσο για τ' μικρό Στέν δέν παραπονιότανε και πολύ με τήν κανονηρία του ζωΐ.

Μιά πολιορκία εΐνε τόσο διασκεδαστικό πράμα για τ' χαμίνια !. Όύτε σχολείο, ούτε μαθήματα ! Διακοπές όλο τόν καιρό κ' οι δρόμοι όπως στά μεγάλα πανηγύρια.

Τ' παιδί έμενε δξω τ' βράδι, γυρίζοντας. Συνώδεσε τ' τμήματα πού τραβούσαν για τ' προχώματα, διαλέγοντας κατά προτίμηξη εκείνα πού εΐχαν καλή μουσική. Άλλοτε πάλι κοιτάζε τούς νεοσυλλέκτους πού γυμναζόντουσαν...

Μέ τ' κανέρι του στο χέρι χωνόταν στίς άτέλειωτες σειρές πού σχηματιζόντουσαν μέσ' τ' μασόφωτο των χειμωνιάτικων πρωινών, έξω άπ' τ' χασάπικα και τ' φούρνους. Έκεί έκανε διάφορες γνωριμίες, μιλούσε πολιτικά και, έπειδή εΐταν γιός του κ. Στέν, ο καθένας ζητούσε τή γνώμη του. Μά τ' παιδί διασκεδαστικό άπ' όλα εΐτανε τ' περιφημο παιγνίδι τής «γαλότσας», πού οι Βρετόνοι κληρωτοί τ' εΐχαν κανει τής μόδας στη διάρκεια του πολέμου. "Όταν ο μικρός Στέν δέν εΐταν (ύσε στα προχώματα, ούτε στους φούρνους μπορούσατε νά εΐστε βεβαιοι ότι θά τόν βρΐσατε νά παρακολουθεί καμμιά παρτίδα τής γαλότσας στήν πλατεία Σατώ-νι'Ω. Αυτός δέν έπαιζε, έννοείται' χρειαζόντουσαν γι' αυτό πολλά λεφτα. Μονάχα εΐχαριστιότανε νά κοιτάξει τούς παιχτες με κάτι μιλια τόσα !

Ένας προπάντων, ένας ψηλός με μπλε μπλουζα πού δέν κοντάριζε παρά τάλληρα εΐχε κινήσει τ' θαυμασμό του. "Όταν αυτός ο ψηλός έτρεχε, άκούγοντουσαν τ' άσημένια τάλληρα πού άντηχνοσαν μέσα στην τσέπη του.

Μιά μερα καθώς ο ψηλός πή'ε νά πάσει ένα νόμισμα πού εΐχε καλή-σε, ως τ' πόδια του Στέν, τού έλεε σιγανά :

— Σου γράλλισ, εΐ ;... "Ε λοιπόν, άν θέλεις θά σου πω πού μπορείς νά βρεις άπ' αυτά.

Μόλις τελειώσε τ' πιγνίδι, ο ψηλός τ'όν παρόσυσε σέ μιό γωνία τής πλατείας και τού πρότεινε νά πηγαίνει μαζί του νά πουλοΐν εφημερίδες στους Πρώτους και έτσι θάχε τριάντα φράγκα κάθε φορ. Στήν αρχή ο Στέν άρνήθηκε μ' άγανάκτηση' και γι' αυτό έκανε τρεις ήμέρες νά φανεί στήν πλατεία. Τρεις ήμέρες τρομερές. Δέν έτρωςε πιά, δέν έκοιμόταν πιά. Τή νύχτα έβλεπε τάλληρα σωορ σωριασμενα άπάνω στο κροββάτι του. "Ο πειρασμός τόν βασάνιζε. Τήν τετάρτη μερα ξαναγύρισε στήν πλατεία, ξινάδα τόν ψηλό με τή μπλε μπλουζα και τ'όν άφησε νά τόν παρασύρει...

Ξεκίνησαν ένα γιονισμένο πρωινό, καθάλλα σ' ένα ποδήλατο κ' οι δυο και με τις εφημερίδες κρυμμενες μέσα στίς μπλουζες τους. "Όταν έφτασαν στήν πύλη τής Φλάντρας άφησαν τ' ποδήλατο μέσ' στα δέντρα. "Ο ψηλός έπιασε τ' Στέν από τ' χέρι και, ζυγώνοντας τ' σκοπό, ένα γενναϊομόνιμο πού εΐχε τή μύτη κόκκινη και τήν όψη άγαθή—του έλεε μιό αφνή κακομοίωια :

— Άφσή μας νά περάσουμε, καλέ μου κύριε... Ή μητέρα μας εΐνε άρρωστη, ο πατέρας μας πέθανε... Πάμε με τ' μικρό μου άδερφό έδώ νά μάσουμε καμμιά πατάτα στά χωράφια.

Έβρεχε. "Ο Στέν χαμήλωνε τ' κεφαλι του από τή ντροπή του. "Ο σκοπός τούς κοιτάζε μιό σιγμή και... έμειξε μιό ματιά στον έρημο και κάτασπρο δρόμο.

— Περάστε, τούς έλεε παραμερίζοντας.

Σ' ένα λεπτό βρισκόντουσαν στό δρόμο του 'Ωμπερβιλλιέρ. "Ο ψηλός γελούσε !

Μπροσάμενα, όπως σέ όνειρο, ο μικρός Στέν, έβλεπε γύρω του τ' εργοστάσια πού εΐχαν μεταβληθεί σέ στρατώνες, τ' έρημα οδοφράγματα γυμνά μουσκεμένα κουρέλια, τις ψηλές, καπνοδόχες πού τρυπούσαν τήν όμίχλη και άνέβαιναν προς τόν ουρανό άδειες, μυτερές. Κάθε τόσ' φαινόταν κανένας σκοπός, άξιωματικοί κουκουλωμένοι πού κοιτούσαν με ά καμία τους εκεί κάπως και μικρές ικηνές μουσκεμένες άπό τ' χιόνι πού έβλανε δίπλα στίς φωτιές πού έβρηναν. "Ο ψηλός εΐξερε καλο τούς δρόμους και τράβηξαν λοξά μέσ' στο χωράφι για ν' άποφύγουν τ' φυλάκια. Μά ώστόσο δέν κατόρθωσαν νά προσπεράσουν κ' ένα μεγάλο φυλακιο

ἀκροβολιστών. Οι ἀκροβολιστές εἶπαν ἐκεῖ με τούς κοντούς των ἐπενδύτες, χωμένοι στο βάθος μιᾶς τήφρου γιομάτης νερό, σ' ὄλο τὸ μακρὸς τῆς σιδ ροδρομικῆς γραμμῆς. Μὲ αὐτὴ τὴ φωνά, ἂν κ' ὁ ψηλὸς τὸς εἶπε τὴν ψευτικὴν ἰστορίαν ἐπειροὶ δὲν ἤθελαν νὰ τὸς ἀφήσουν νὰ περῶσουν. Τὺν, ἐνφ ὁ ψηλὸς μεξόλαιγε, βγήκε ἀπὸ τὸ φυλάκιο ἕνας γέρος λοχίας, καταλευκός, γιομάτος ρυτίδες πὺν ἔμοιαζε μὲ τὸ μπάμπια Στέν.

— Ἐμπρός! μουσίτσε, πάφτε τὰ κλάματα! εἶπε στὰ παιδιὰ: θὰ σὰς ἀφήσουμε νὰ περῶστε! μὰ μῆτε πῶτα στὸ φυλάκιο νὰ ζεσταθῆτε λίγο. Αὐτὸς ὁ μικρὸς φαίνεται πιγωμένος.

Ἄλλοιμονο! Δὲν εἶταν τὸ κρῦο κού ἔκανε τὸ μικρὸ Στέν νὰ τρέμει, ἀλλὰ ὁ φόβος, ἢ τροπικῆ... Μέσα στὸ φυλάκιο βυθῆκαν μερικὸς στρατιῶτες συμμαζωμένους γύρω ἀπὸ τὴ λιγοστὴ φωτιά. Στραιώθηκαν γιὰ νὰ κάνουν τόπο νὰ κάτσουν καὶ τὰ παιδιὰ. Τὸς ἔδωσαν κ' ἦτιαν λίγο καφέ. Ἐνῶ ἔπιναν ἕνας ἀξιωματικὸς παρουσιάστηκε στὴν πόρτα, φώναξε τὸ λοχία, τοῦ μίλησε σιγά, καὶ ἐξανάφνε ἄμεσως.

— Παιδιά, εἶπε ὁ λοχίας γυρίζοντας μέσα γεμάτος λάμψη, ἀπόψε θάχουμε πανηγύρι... Μάθαμε τὸ σύνθημα τῶν Πρώσων... Πιστεῖτε πὸς τὴν τὴ φωνά θὰ τοὺς πάρουμε πίσω αὐτὸ τὸ καταραμένο Μπουζέ.

Μιά ἐκρηξὴ ἀπὸ ζητωκραυγὲς καὶ γέλια ὑποδέχτηκε τὰ λόγια τοῦ λοχία. Ἀρχισαν νὰ χορεύουν, νὰ τραγουδοῦν, νὰ καθαρίζουν τίς ἐφοδῶδες τους. Τὰ παιδιὰ, ἐκφελοῦμενα τῆς φασαρίας αὐτῆς, τῶσασαν.

Περα ἀπὸ τὴν τήφροδὲν εἶταν πιά παρὰ ὁ κάμπος καὶ στὸ βάθος ἕνας κάτασπρος μακρὸς τοίχος μὲ πολεμιστρες. Πρὸς αὐτὸ τὸν τοίχο τράβηξαν τὰ παιδιὰ, σταματώντας σὲ κάθε βῆμα τους γιὰ νὰ κάνουν τάχα πὸς μαγεῖουν πατάτες.

— Ἄς γυρίσουμε πίσω... Ἄς μὴν προχωρήσουμε πιά, ἔλεγε ὁ μὴν ὄρα ὁ μικρὸς Στέν.

Ὁ ἄλλος ὕψανε τοὺς ὤμους του καὶ προχωροῦσε διαρκῶς.

Ἄξαφνα ἀκούσαν τὸν τρικ-τρὰκ ἑνὸς ὄλου πού τὸ γμιζαν.

Ξαπλώσαν χάμω, εἶπεν ὁ ψηλὸς στὸ Στέν πέφτοντας καταγῆς. Μόλις ξαπλώθηκαν κάτω, ὁ ψηλὸς σφύριξε. Ἐν' ἄλλο σφύριγμα ἀπάντησε ἀπὸ πέρα. Προχωρήσανε σουρνονάτες... Μικρὸς στον ἄσπρο τοίχο, μὲς ἀπὸ τὴ γῆ, φάνηκε ἕνα μουτρο μὲ δύο κίτρινα μουστακία. Ὁ ψηλὸς πῆρε μὲς στὸ χαράκωμα.

— Εἶνε ὁ ἀδελφός μου, εἶπε δείχνοντας στον κίτρινομουστακιο Πρώσο τὸ σύντροφό του.

Ἔταν τὸς μικρούλης ὁ Στέν, ὠστε βλέποντάς τον ὁ Πρώσος ἀρχισε νὰ γελάει κ' ἀναγκάστηκε νὰ τὸν πάρει στὰ χέρια του γιὰ νὰ τὸν κατεβάσει μέσα στὸ χαράκωμα.

Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά τοῦ τοίχου εἶταν μεγάλα προχώματα ἐπὶ χάμω, δέντρα πεσμένα, τρύπες μαύρες μέσα στὸ χιόνι καὶ σὲ κάθε τρύπα ἕνας Πρώσος πού γελοῖσε βλέποντας τὰ παιδιὰ νὰ περνοῦν.

Σὲ μιὰ γωνία, βρισκόταν ἕνα ἀγροτικὸ σπιτάκι. Τὸ κάτω πάτωμα εἶταν γεμάτο στρατιῶτες πού ἐπαίζαν χαρτιά κ' ἐφομαζαν τὴ σούκα τους σὲ μιὰ δυνατὴ φωτιά. Τὰ λέχωνα καὶ τὸ λαβρὶ μύριζαν ἄμορφα. Ποιά διαφορά ἔδω ἀπὸ τὸν καταυλισμὸ τῶν Γάλλων ἀκροβολιστῶν! Στὸ ἀπάνω πάτωμα εἶταν οἱ ἀξιωματικοί. Ἀκουγόntonσαν πού ἐπαίζαν στὸ πιάνο καὶ ἐσφαγίζαν σαμπάνιες. Ὄταν οἱ μικροὶ Παρισιοὶ ἐμπήκαν μέσα ἕνα εὐθύμο σῆρα τοὺς ὑποδέχτηκε.

Ἐδῶσα τίς ἐφημερίδες πού εἶχαν φέρει ἔπειτα τοὺς ἔδωκαν νὰ πῶν κ' ἀρχισαν νὰ κουβεντιάζουν μαζί τους. Ὅλοι ἐκείνοι οἱ ἀξιωματικοὶ φαίνοντοσαν περηφάνοι καὶ κακοὶ μὰ ὁ ψηλὸς τοὺς διασκεδαζε μὲ τίς κοβέντες του καὶ μὲ τὸ μὸρτικο λεξιλογιὸ του. Γελῶσαν, ξανάλεγαν τὰ λόγια του καὶ κελιδ-τούσαν μὲ χαρὰ μέσα σ' αὐτὸ τὸ κομμάτι τῆς βρώμικης ζωῆς τοῦ Παρισιοῦ, πού ἐκείνος τῆς εἶχε φρεσι.

Ὁ μικρὸς Στέν θῆθελε πολὺ κ' αὐτὸς νὰ μιλήσῃ γιὰ ν' ἀποδείξῃ ὅτι δὲν εἶνε κανένα ζῶο, μὰ κάποιο πρῶμα τὸν στενοχωρ-ῶσα. Ἀπέναντί του καθόταν ἔξωρα, ἢ Πρώσος πὺν ἤλικιωμένος, πὺν σοβαρὸς ἀπὸ τοὺς ἄλλους, π.ο. διάβαζε, ἢ καλλιτέρας ἔκανε πὸς διαβάσει ἐνφ τὰ μάτια του δὲν ἠκολούσαν ἀπὸ τὸ Στέν. Μέσα στὸ ἰλέμμα του ζωγραφίζόταν ἡ σουργῆ καὶ ἡ τροπικὴ μαζί, σὰν αὐτὸς ὁ ἀνθρώπος νῆξε στὸν τόπο του ἕνα παιδί τῆς ἰδίας ἡλικίας μὲ τὸ Στέν καὶ αὐλάγε :

— Θα προτιμῶσα καλύτερα νὰ πεθάνω παρὰ νὰ δῶ τὸ γιό μου νὰ κινή μὰ τέτοια δουλειά.

Ἀπο ἐκείνη τὴ στιγμή ὁ μικρὸς Στέν νόμισε πὸς ἕνα χέρι μπῆκε πάνω ἀπ' τὴν καρδιά του καὶ τὴν ἐμπόδιζε νὰ χτυπάει.

Γιὰ νὰ γλυτώσει ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἀγωνία ἀρχισε νὰ πίνει. Τότε ὄλα ἀρχισαν νὰ γυρίζουν γύρω του. Ἀκούγε μερδεμένους, μὲς ἀπὸ δυνατὰ γέλια, τὸ σύντροφό του πού κοροῖδαε τοὺς Γάλλους ἐθνοφρονοῦς, δείχνοντας στοὺς Πρώσους τὸν τροσκοπὺ γυμναζόν-τουςαν. Ἐπειτα ὁ ψηλὸς χαμήλωσε τὴ φωνή του, οἱ ἀξιωματικοὶ

τὸν περιστοίχισαν καὶ τὰ πρόσωπα ὄλων εἶγαν σοβαρά. Ὁ ἄθλιος ἐκροῖδαε τὴν ἐπίθεση πού ἐσκόπευαν νὰ κάνουν τὴ νύχτα οἱ Γάλλοι ἀκροβολιστές.

Μὲ μιὰς ὁ μικρὸς Στέν σηκώθηκε μανιασμένος, ἐξαλλός: — Ὅχι αὐτὸ, σύντροφε!.. φώναξε. Δὲ θέλω!..

Μὰ ὁ ἄλλος γέλασε κ' ἐξακολούθησε. Ὄταν τελείωσε, ὄλοι οἱ ἀξιωματικοὶ σηκώθηκαν ὄρθιοι. Ἐνας ἀπ' αὐτοὺς εἶδε τὴν πόρτα στα παιδιὰ καὶ ἀρχισαν νὰ κουβεντιάζουν πολὺ γρηγορὰ μεταξὺ τους, γερμανικά. Ὁ μεγάλος βγήκε περηφάνος σὰ δόγης χτυπώντας τὰ λεφτὰ πού εἶχε πάρει. Ὁ Στέν τὸν ἀκολούθησε μὲ τὸ κεφάλι κάτω καὶ ὄταν ἐλέεισε κοντὰ στὸν Πρώσο, τοῦ ὀποιῦ τὸ βλέμμα τὸν εἶχε τόσο στενοχωρησε, ἄκουσε μιὰ φωνὴ πού τοῦ εἶπε: Ὅχι καλὸ ἀπὸ... Ὅχι καλὸ... Τὰ δάκρυα τοῦ ἤρθαν στὰ μάτια.

Μόλις βρεθῆκαν στὸν κάμπο, τὰ παιδιὰ ἀρχισαν νὰ τρέχουν καὶ γύρισαν γρηγορὰ. Τὸ σακκουλί τους εἶταν γεμάτο πατάτες πού οὖς εἶχαν δώσει οἱ Γερμανοὶ. Ἐστὶν πέρασαν χωρὶς ἐμπόδια, ἀπὸ τὸ χαράκωμα τῶν ἀκροβολιστῶν, πού ἐτοιμαζόντουσαν γιὰ τὴ νυχτερινὴ ἐπίθεση.

Στὴν Κιουρνεβ, μῆχαν σ' ἕνα ἐγκαταλειμμένο σπίτι γιὰ νὰ μορσατοῦν τὰ λεφτὰ. Ἡ ἀλήθεια μὲ ὑποχρεῖται νὰ πῶ πὸς τὸ μορσασμα εἶνε τίμια κ' ὅτι ἀκούγοντας ν' ἀντιχρῶν τὰ φραῖτα αὐτὰ τὰλληρα μὲς στὴν τσέπη του καὶ σκεπτόμενος τὸ παιγνίδι τῆς «γαλότσας», ὀμικρὸς Στέν δὲν εἴσχε πιά τὸ ἐγκλημά του τόσο φοικτό.

Μὰ ὄταν εἶμειν μόνο τὸ φτωχὸ παιδί, ἀφοῦ πέρασαν τίς πύλες τοῦ Παρισιοῦ καὶ ὁ μεγάλος τὸν ἄφησε, οἱ τσέπες του ἀρχισαν νὰ γίνονται πολὺ βαρεῖες καὶ τὸ χέρι πού τοῦ ἐσφιγγε τὴν καρδιά, τὴν ἐσφιγγε τώρα δυνατώτερα ἀπὸ πρὶν. Τὸ Παρίσι τοῦ φαίνοντο πὸς εἶχε ἀλλάξει. Οἱ ἀνθρώποι πού περνοῦσαν τὸν ἐκοίταζαν αὐτῆρα σὰ νὰ εἰξεφταν ἀπὸ πού ἐρχόταν. Ξεχώριζε τὴν λέξη «κροδότης» μέσα στὴ βουή τῶν δρόμων, στοὺς χτύπους τῶν ταμπούρων πού ἀντηχοῦσαν στὴν ὄχθη τοῦ κινாலιοῦ. Ἐπὶ τέλους, ἔφτασε σπίτι του καὶ εὐτυχῆς πού εἶδε ὅτι ὁ πατέρας του δὲν εἶχε γυρίσει ἀκόμα ἀνέβηκε γρηγορὰ στὴν κάμαρὴ του γιὰ νὰ κρυψεὶ κατ' ἀπ' τὸ μωζιλάρι του τὰ τὰλληρα του πού τὸν ἐβαραιναν τόσο.

Ποτὲ ὁ μπάμπια Στέν δὲν εἶταν τόσο καλός, τόσο χαρούμενος ὄσο γυρίζοντας ἐκείνο τὸ βράδι. Εἶχε μάθει εὐχάριστα νέα. Ἐνῶ ἔτρωγε ὁ καλὸς πεζοναυτῆς κοίταζε τὸ νουστρέμι του πού εἶταν κρημασμένο στὸν τοίχο κ' ἔλεγε γελώντας στὸ παιδί του :

— Ἐ, Στέν, πὸς θὰ πολεμοῦσε καὶ σὺ μὲ τοὺς Πρώσους ἂν ἦσουν πὺν μεγάλος.

Κατὰ τίς ὄχτᾶ, ἀκούστηκε τὸ κανόνι. — Εἶνε στὸ Ὀμπροβιλλέο... Χτυποῦνται στὸ Μπουζέ, εἶπε ὁ καλὸς ἀνθρώπος πού εἶξερε, ὄλα τὰ φροῦρα.

Ὁ μικρὸς Στέν χλόμιασε καὶ μὲ τὴν πρόφαση ὅτι εἶνε πολὺ κουρασμένος, πῆγε νὰ πλαγιάσῃ, ἀλλὰ δὲν μπόρεσε νὰ κοιμηθῆ. Τὸ κανονιδὶ βροντοῦσε ὄλοένα. Φαναζότανε τοὺς ἀκροβολιστὰς νὰ κάνουν τὸ νυχτερινὸ αἰρινδιασμό τους στοὺς Πρώσους καὶ νὰ πέφτουν οἱ ἴδιοι στὴν ἐνέδρα. τοῦ εἶχε χαμογέλασει, τὸν ἔβλεπε νεκρὸ ἀπάνω στὸ χιόνι καὶ πόσους ἄλλους μαζί του!.. Ἡ τιμὴ ὄλων αὐτῶν τοῦ αἵματος εἶταν κρημμένη ἐκεῖ κατωπὸ τὸ μαξιλάριτου καὶ εἶταν αὐτὸς, ὁ κροδότης ὁ γιὸς τοῦ κ. Στέν, ἕνός στρατιώτου!.. Τὰ δάκρυα τὸν ἐπνιγαν. Στὸ διπλανὸ δωμάτιο ἀκούε τὸν πατέρα του νὰ βράζει, ν' ἀνοίγῃ τὸ παράθυρο... Κάτω, στὴν πλατεία, ἢ σάλπιγγα χτυποῦσε, ἕνας λόχος νεοσυλλέτων μετροῖταν γιὰ νὰ ἐκινήσῃ. Στ' ἀλήθεια, γινότανε μεγάλη μάχη. Ὁ δυστυχισμένος δὲν μπόρεσε νὰ συγκαταθῆ ἕνα λυγμὸ.

— Τι εἶχε λοιπόν; εἶπε ὁ μπάμπια Στέν, μπαινοντας μέσα.

Τὸ παιδί δὲν κρατήθηκε πιά, κῆθηξε ἀπ' τὸ κρηβῆτι του κ' ἤρθε κ' ἔβισε στὰ πόδια τοῦ πατέρα του. Μὲ τὸ κίνημα πού ἔκανε τὰ τὰλληρα ἐκλύθησαν στὸ πάτωμα.

— Τι εἶνε αὐτὰ; Ἐκλεψες; εἶπε ὁ γέρος τρέμοντας.

Τότε, χωρὶς νὰ πάρει ἀπαντήσῃ, ὁ μικρὸς Στέν, διηγήθηκε πὸς εἶχε κείε στοὺς Πρώσους καὶ τὸ τί ἔκανε ἐκεῖ. Ὅσο μιλῶσε ἐνιωθε τὴν καρδιά του ν' ἀλαφρώνῃ, ν' ἀνακουφίζεται. Ὁ μπάμπια Στέν ἀκούγε μὲ μιὰ τρομερὴ ὄρη. Ὄταν τελείωσε, ἐκρυψε τὸ κεφάλι του μέσα στὰ χέρια του κ' ἔκλαψε.

— Πατέρα, πατέρα... θέλησε νὰ πῆ τὸ παιδί.

Ὁ γέρος ἔσπρωξε τὸ παιδί χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ καὶ μάζεψε τὰ λεπτά.

— Αὐτὰ εἰν' ὄλα; ρώτησε.

Ὁ μικρὸς Στέν ἔκανε ἕνα καταφατικὸ νόημα. Ὁ γέρος ἐσκέρμασε τὸ τουφέκι του καὶ βάζοντας τὰ λεπτά στὴ τσέπη του, εἶπε :

— Καλὰ θὰ πῶ νὰ τοὺς τὰ δῶσω πίσω.

Καὶ χωρὶς νὰ κροστέσει μιὰ λέξη, βγήκε ἔξω καὶ χάθηκε μέσα στὴ νύχτα. Δὲν τὸν ξανάδαμ ἀπὸ τότε. Alphonse Daude

*Ἄφσαν τὸ ποδήλατο μέσα στὰ δένδρα.